

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. D. Thomæ Delbene Marvbiensis, Clerici Regvlaris,
Sacrae Theologiae Professoris ... De Immvnitae, Et
Ivrisdictione Ecclesiastica**

Bene, Thomas del

Lugduni, 1674

Difficultatis Resolutio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98676](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98676)

non possunt (vt patet ex cap. nulli, de rebus Eccles. non alien. Clement. 1. & Extrauag. Ambitiosa, & authent. eod. tit. vbi de his nulla fit prohibitio, sed potius concessio. Quapropter rerum Ecclesie administrator poterit mobilia, quae seruando seruari non possunt, sine solennitate iuris alienare, si sic Ecclesiae, vel piis operibus expedire iudicauerit. Gloss. in cit. cap. nulli, verb. immobilium. Abb. ibid. num. 8. & Gloss. in cap. tua, de his quae fiunt à Prælato sine consensu Capituli, verb. Tractatu, Abb. ibidem, num. 7. Mol. de iust. tract. 2. disp. 468. concl. 1. Valquez opusc. de redditib. cap. 2. §. 2. dub. 13. num. 44. & Barbosa de potest. Episc. 3. part. alleg. 95. num. 37. Et quod dixi de mobilibus, quae seruando seruari non possunt, idem dico de rebus immobilibus, si sint modicae, scilicet infra 25. aureorum valorem, vt supra dub. 1. & dub. 2. sect. 2. dicebam, vel parum viles Ecclesiae; quia harum alienatio pro nihilo reputatur, neque vult Ecclesia cum suorum bonorum administratore ita rigide tractare, sicuti dicebam loc. cit. & habetur in cap. terrulas, 12. quest. 5. & tradunt communiter Doctores, inter quos Mol. cit. disp. 568. Mascardus de probat. concl. 277. num. 12. Riccius in prax. decis. 39. edit. 1. Quaranta verb. Alienatio, num. 41. Barbosa alleg. 95. num. 50. & Bonacina quest. 8. punct. 4. num. 7. Quapropter Episcopus absque consensu Capituli potest alienare res modicas, vel parum viles Ecclesiae, tamen de non alienandis rebus Ecclesiae iuramentum praestiterit; quia huiusmodi iuramentum non extenditur ad casus iure non prohibitos, sicuti dicebam supra, dub. 4. & docent Molina, Riccius, Quaranta, Barbosa, Redoanus, Sopranus, & Bonacina in loc. supra cit.) Sed pro alienatione rerum immobilium, & mobilium pretiosarum, quae seruando seruari possunt: pro his enim tantum statuuntur à iure quaedam aliae conditiones, vt constat ex cap. sine exceptione, 12. q. 2. cap. tua, de his, quae fiunt à Prælato, c. nulli, de rebus Eccles. non alien. Clement. 1. & Extrauag. Ambitiosa, eod. tit. His suppositis sit

Difficultatis Resolutio.

S V M M A R I V M.

- 1 Alienatio rerum immobilium, vel mobilium pretiosarum, quae seruando seruari possunt, est licita, si prae-ter legitimam alienandi causam, adsint quinque sequentes conditiones.
- 2 Primo si adsit tractatus, seu communis examinatio de necessitate, vel utilitate alienationis inter eos, ad quos rem Ecclesia alienare spectat, propositis & discussis hinc inde, ex utraque parte rationibus, exceptis tamen rebus parui momenti, & necessitate alienandi.
- 3 Secundo si adsit consensus Collegij, vel Capituli, seu Canonico-um, si res alienanda sit Ecclesia Cathedralis, vel Collegiata; Religio-rum, si sit Conuentus, & sic de singulis.
- 4 Ecclesia Parochialis si plures beneficiarios non habeat, solum Doctor de consensu Episcopi potest alienare.
- 5 Consensus Capitularium esse debet expressus, vocatur enim talis consensus collaudatio, quae approbationem, & consensum expressum importat.
- 6 Item debet esse à maiori parte Capituli, seu Capitularium, qui scilicet tunc praesentes sunt, absentium enim consensus non requiritur.
- 7 Capitulum tunc consentire censetur, cum merito maior pars trahere debeat minorem.
- 8 Consensus Capituli debet esse à Canonicis in Capitulo congregatis, & non sufficit, si sit à singulis seorsim sumptis.

- 9 Canonici vt singuli seorsim sumpti, non faciunt Capitulum, nec talis consensus singulorum est consensus Capituli.
- 10 Tractatus, & consensus à iure requisiti debent esse inter Congregatos.
- 11 Capitulum si ob bellum, vel aliam causam urgentem absit, Prælatus debet loco Capituli substituere alios Clericos, quibuscum tractet, & consulat de re Ecclesiae alienanda, & quorum consensu obueni-rem Ecclesiae alienet.
- 12 Alienatio facta à Prælato sine consensu Capituli est irrita, nisi Capitulum postea ratificauerit, & tunc vires sumet ab ipsa ratificatione, & non aliàs.
- 13 Capitulum potest interim contrahentem ad contractus obseruationem compellere, quia fauore Ecclesiae contractus interim claudicat.
- 14 Tertiò ad validam alienationem requiritur consensus superioris, id est eius, qui ex munere publico Ecclesiae praest.
- 15 Superior pro alienatione rei Ecclesiae sibi subiectae, est Episcopus, siue Archiepiscopus in sua Diocesi.
- 16 Pro alienatione rei Religionis est Prælatus exemptus, vt Abbas in Monasteriis Monachorum, Prouincialis in ordinibus mendicantium, & in Theatino-rum Religione solus Generalis.
- 17 Prælatus Religionis, seu Abbas, si Episcopo subiectus sit, etiam Episcopi consensus requiritur: idem dic de quouis inferiore Ecclesiae Rectore.
- 18 Consensus inferiorum praeter Capitulares, non requiritur quod sit expressus, sed sufficit si sit tacitus ad differentiam consensus Capituli.
- 19 Superior v.g. Episcopus nunquam potest alienare bona Ecclesiae inferioris, sine illius Ecclesiae Rectoris consensu, saltem tacito.
- 20 Deficiente Rectore Ecclesiae, si Prælatus bona illius Ecclesiae alienare duxerit, debet illius Ecclesiae defensorem constituere, qui partes Rectoris gerat, & cum eius consensu, saltem tacito alienare.
- 21 Prælatus, Rector, vel defensor, si procul absint, & res non pariat moram, vt si adsit periculum ab haereticis confiscari, sufficit consensus praesumptus.
- 22 Quod in privilegium, & beneficium concessum est, non debet in odium, & detrimentum conuer-ri.
- 23 Consensus Capituli Ecclesiae Cathedralis requiritur etiam quando Episcopus est principalis auctor alienationis bonorum alicuius Ecclesiae secularis, non Cathedralis.
- 24 Quarto ad dictam alienationem requiritur etiam in casibus expressis subscriptio Clericorum.
- 25 & 26. Casus expressi tres sunt tantum, scilicet venditio, permutatio, & donatio: hi tantum contractus sunt alienatio proprie dicta, per quam rei dominium transferretur.
- 27 Subscriptio praedicta nihil releuat, an fiat manu propria Clericorum, & Religio-rum, vel manu Notarij.
- 28 In multis locis dicta subscriptio neque est in usu, quare standum locorum consuetudini, quae potest legem inducere, & abrogare.
- 29 Quinò denum requiritur consensus Apostolicus, vbi est acceptata Extrauag. Ambitiosa, Pauli 11.
- 30 In omnibus casibus alienationis rerum, quae veniunt in citata Extrauaganti, praeter casus à iure expressos, requiritur Pontificis consensus.
- 31 Consensus Pontificis concedi non solet, nisi prauius delegatione aliquorum in dignitate existentium, quibus committitur, vt si ipsis de utilitate alienationis censuerit, assensum nomine Pontificis praesent, sin minus denegent.

- 32 Consensus Pontificis, & alia extrinseci requisita solemnitates, intercessisse presumuntur per lapsum viginti, vel quadraginta annorum, licet de ipsis solemnitatibus nulla mentio in instrumento facta fuerit.
- 33 Ex temporis diuturnitate presumuntur omnia legitime gesta, nisi ex instrumento facto, vel aliunde contrarium conuincatur.
- 34 Etiam si alienatio sit euidenter utilis, & necessaria Ecclesie, adhuc licite fieri non potest sine consensu Pontificis, sed ad ipsum spectat indicare de utilitate, & necessitate alienationis.
- 35 Obtenio consensu Pontificis, possunt Regulares alienare, non seruatis aliis requisitis iuris communis, iuxta formam privilegiorum, quae post extranag. Ambrosiae, a Sede Apostolica obtinent.
- 36 Nam haec a Decreto Urbani VIII. sunt solum reuocata a quoad alienationes sine consensu Pontificis faciendas, non vero quoad alias iuris communis solemnitates.
- 37 Solus consensus summi Pontificis sufficit ad validè, & licite alienandum.
- 38 In solemnitatibus requisitis de iure canonico summus Pontifex potest dispensare.
- 39 Bona Ecclesia sunt arbitrio ipsius summi Pontificis.
- 40 & 41. Consensus summi Pontificis, seu Sedis Apostolicae, licet suppleat ceteras iuris solemnitates, non tamen supplet causam legitimam alienandi; quia consensus praedictus est conditionatus, & conditio, si sit incidens, etiam non expressa intelligitur.
- 42 Alienatio facta etiam cum tali consensu summi Pontificis, confuso de subreptione graua, potest impugnari.
- 43 Alienatio sine consensu summi Pontificis fieri potest, si res alienanda sit modici valoris.
- 44 Item, si sit consuetudo legitime praescripta, contra extranag. Ambrosiae, & Decretum Urbani VIII.
- 45 Item, si sit necessitas urgens, & non possit expectari consensus summi Pontificis.
- 46 Item, si res alienanda sit relicta Religioni, qua non potest possidere, neque etiam in comuni.
- 47 Item, si sit relicta cum tali onere, ut debeat certo tempore, vel casu alienari.
- 48 Item, si sit solita in feudum, vel emphyteusm concedi.
- 49 Item, si fiat vnio Ecclesiae loco Regulari.

Responderetur ad difficultatem positam, quod alienatio rerum immobilium, & pretiosarum, quae seruando seruari possunt, sit licita, si praeter legitimam alienandi causam, quam supra dicebam, adfuerint quinque sequentes conditiones, de quibus vide Doctores infra citandos, praecipue Tamburin. de iure Abb. tom. 3. disp. 13. §. 8.

1. Prima, si ad sit tractatus, seu communis examinatio de necessitate, vel utilitate alienationis inter eos, ad quos rem Ecclesiae alienare spectat propositis, & discussis hinc inde ex utraque parte rationibus, cap. sine exceptione, 12. §. 2. Clem. 1. de rebus Ecclesiae non alien. cap. 1. & 2. eod. tit. in 6. cap. 1. & 2. de his, quae sunt à Pralato, &c. Quod tamen intellige, sicuti supra dicebam, non in rebus, quae seruando seruari non possunt, neque in rebus parui momenti, neque si alienationem constet esse necessariam, ut si res non patiatut moram, ut docent Abb. in cap. ut super, de rebus Ecclesiae non alien. num. 15. & in cap. fin. de Ecclesiis edificandis, num. 8. sed solum in rebus maioris momenti, in quibus possit esse aliqua ambiguitas: in his enim solummodo locum habet consultatio, seu tractatus: quamvis sufficiat vnicus tractatus; quia in cit. iuribus

bus sit mentio de tractatu solum in singulari. Abb. & Silu. verb. Alienatio, num. 10. Couar. cap. 17. n. 1. Molin. inst. tract. 2. disp. 468. Vasquez de redditib. cap. 2. §. 2. dub. 12. n. 41. Azor. 2. p. lib. 9. cap. 1. §. 4. Less. lib. 2. cap. 24. dub. 1. num. 63. Riccius decif. §. 1. & Bonacina quae. 8. punct. 4. n. 7.

Secunda, si ad sit consensus Collegij, vel Capituli, scilicet Canonicorum, si res alienanda sit Ecclesiae Cathedralis, vel Collegiatae; Religiosorum, si sit Conuentus, Clericorum beneficiatorum, si sit Ecclesia parochialis plures beneficiatos habentis, cap. sine exceptione, cap. 1. de his, quae sunt à Pralato, & cap. ut super, de rebus Ecclesiae non alienand. & docent Silu. verb. Alienatio, §. 4. Gamma decif. 49. num. 2. Vasquez num. 42. & Mol. disp. 468. Quamvis si plures beneficiatos non habeat, solus Rector de consensu Episcopi possit alienare, cap. 1. de rebus Ecclesiae non alien. in 6. & docent Molin. loco supra cit. concl. 5. & alij passim. Consensus tamen Capitularium esse debet expressus, ut colligitur ex c. 1. de his, quae sunt à Pralato, vocatur enim talis consensus collaudatio, quae approbationem, & consensum expressum importat, ut notant Abb. Mol. Vasquez, Lessius, & Bonacina in locis cit. Item debet esse à maiori parte Capituli, seu Capitularium, qui scilicet tunc praesentes sunt (absentium enim consensus non requiritur, cap. 1. de his, quae sunt à Pralato, & cap. sine exceptione 12. quae. 2.) & talis consensus sufficit, ut ex communi docent Abb. in cap. 1. de iis, quae sunt à Pralato, num. 5. Mol. d. §. 468. §. 1. etiam dictum est, & Lessius loco supra cit. quia tunc Capitulum consentire censetur, cum merito maior pars trahere debeat minorem. Item debet esse à Clericis in capitulo congregatis, & non sufficit si sit à singulis seorsim sumptis; quia singuli seorsim sumpti non faciunt Capitulum, nec talis consensus singulorum est consensus Capituli: in iuribus autem requiritur consensus Capituli, quia in cap. sine exceptione, dicitur: Et cum totius cleri tractatu, & aique consensu. Et in cap. continetur, de his, quae sunt à Pralato, dicitur: Si Conuentu sciente, & non contradicente. Et in cap. cum nos iam pridem, eod. tit. dicitur: Reclamante Capitulo, &c. Accedit, quod tractatus debet esse inter Congregatos: ergo & consensus; quia eodem modo uterque à citatis iuribus requiritur. Sic Hostiens. & alij, quos citat Silu. loco supra cit. quae. 5. ad fin. quae vis ipse Silu. sentiat oppositum, quem sequuntur Vasquez dub. 12. num. 42. & Bonacina punct. 4. num. 7. Vide etiam Abb. in cap. irrita, de his, quae sunt à Pralato, n. 7. & Molin. qui recte aduertunt, quod si Capitulum ob bellum, vel aliam causam vrgentem absit, Praelatus debeat loco Capituli substituere alios clericos, quibuscum tractet, & consulat de re Ecclesiae alienanda, & quorum consensum petat, & illo obtento rem Ecclesiae alienet, & non aliter.

Quod si Capitulo non consentiente, Praelatus rem Ecclesiae alienauerit, alienatio erit irrita, cap. continetur, & cap. ut, de his, quae sunt à Pralato. Excipe, nisi Capitulum, siue prius non consenserit, siue etiam contradixerit, postea ratam illam habeat, cap. cum nos quidem, eod. tit. quin tunc rata erit, à tempore tamen, quo ratam illam habuit Capitulum, quia à tunc tantum adfuerint requisita ad alienandum. Sic Abb. in cit. cap. irrita, n. 5. & Molin. disp. 468. Quin potest Capitulum contrahentem ad contractus observationem compellere; quia fauore Ecclesiae contractus inter se claudicat, ut inquit Abb. in c. 1. de rebus Ecclesiae non alien. in 6. & colligitur ex cap. cum nos, de his, quae sunt à Praelatis.

Tertia, si ad sit consensus Superioris, id est, eius qui ex munere publico Ecclesiae praestit, cap. sine exceptione, 12. quae. 2. cap. 1. 2. & 3. de his, quae sunt à Pralato, & cap. nulli, de rebus Ecclesiae non alien. Qualis superior potest alienare

- 15 alienatione rei Ecclesie sibi subiecta est Episcopus, seu Archiepiscopus in sua Diocesi, pro alienatione rei Religionis est Prælatus exemptus, vt Abbas in Monasteriis Monachorum; Prouincialis in Ordinibus Mendicantium, & in nostra Religione Theatinorum solus Generalis. Vide Nauarrum *consil. 8. de alienat. Quarant. num. 5.* Sopranum apud Filiucium *tract. 44. c. 5. q. 6. n. 12. & 13.* Molinam *disp. 468.* Vasquez *c. 2. §. 2. dub. 12.* Azorium *lib. 9. cap. 1. q. 4.* & Bonac. *q. 8. punct. 4. num. 7.*
- 17 Quod si Prælatus Religionis, seu Abbas Episcopo subiectus sit, etiam Episcopi consensus requiritur; idemque dicendum de quouis inferioris Ecclesie Rectore, cuius consensus, si Collegium, siue Capitulum clericorum is non habeat, sufficit ad alienationem cum
- 18 Episcopi consensu, teste Abbate *in cit. c. 1. de rebus Eccles. non alien. in 6.* qui consensus, ad differentiam consensus Capituli, non requiritur, quod sit expressus, sed sufficit, si sit tacitus, id est, cum scientia, & patientia eius, quod agitur, Sic ex communi Layman. *lib. 3. tr. 4. c. 10. n. 4.*
- 19 Nunquam tamen superior, v.g. Episcopus, alienare potest bona Ecclesie inferioris sine illius Ecclesie Rectoris consensu, saltem tacito, *cap. placuit, 12. q. 2. cap. si quis Episcopus, 10. q. 2. & cap. 1. de rebus Eccles. non alien. in 6.* Quod ad id verum est, vt si contingat, Ecclesiam inferiorem Rectore carere, & Prælatus bona illius alienare necessarium iudicet, constituere debeat Ecclesie illius defensorem, qui partes Rectoris gerat, & cum consensu defensoris, saltem tacito, alienet, alioquin alienare non poterit, *cap. 1. de rebus Eccles. non alien. in 6.* & docent Abb. *in cap. 1. de Sede vacante, num. 7.* Mol. *cit. disp. 468. conclus. 5.* Riccius *decis. 6.* & Bonacina *quest. 8. punct. 4. num. 7.*
- 21 Quin, & si Prælatus, Rector, vel defensor procul absit, & res non patiat moram, & si sit periculum, ne ab hæreticis confiscetur, sufficit consensus præsumptus. Sic Abb. *in cap. fin. de rebus Eccles. non alien. Syluest. verb. Alienatio, num. 16.* Armilla *eod. verb. n. 18.* & Less. *n. 63.* & probatur, quia alioquin quod in priuilegium, & beneficium Ecclesie concessum est, in odium, & detrimentum eiusdem verteretur, quod est maximum absurdum.
- 23 An autem præter consensum Episcopi requiratur etiam tractatus, & consensus Capituli Ecclesie Cathedralis, quando Episcopus est principalis auctor alienationis bonorum alicuius Ecclesie secularis, non Cathedralis.
- Respondetur affirmatiue. Atque sic habetur expresse *in cap. 1. de rebus Eccles. non alien.* & merito sic ibi sancitur, ne scilicet Episcopus, quando est auctor alienationis, possit facile bona Ecclesie alienare. Vide Abbatem *in c. 1. de his, que sunt à Prælati, num. 5.* & *in cap. placuit, 12. q. 2.* Molin. *disp. 468. num. 13.* & Riccius *decis. 6.*
- 24 Quarta, si adsit subscriptio clericorum, in casibus tamen à iure expressis, qui tres tantum sunt, venditio, permutatio, & donatio, *cit. cap. 1. & cap. sua, de his, que sunt à Prælati, & tradunt Abbas, Mol. Lessius, & Bonacina in locis supra cit. & Azor. lib. 9. cap. 1. quest. 4.*
- 26 quia hi tantum contractus sunt alienatio proprie dicta, per quam rei dominium transfertur. Quæ tamen subscriptio non est necesse, quod fiat manu propria Clericorum, vel Religiosorum, sed sufficit, si fiat manu Notarii; quia sic habet consuetudo, quin in multis locis neque vlla subscriptio requiritur: quare standum erit consuetudini locorum, hæc enim potest legem inducere, & abrogare. Vide Abbatem *in cit. cap. 1. de rebus Eccles. non alien. in 6.* Molinam, Lessium, Quarant. Bonac. *supra*, & Armillam *verb. Alienatio, §. 6.*

Quinta, si adsit consensus Apostolicus (vbi extrauag. *Ambrosio*, fuerit recepta quoad hanc partem) quia sic in ipsa extrauag. cauetur. Quapropter in omnibus casibus, in quibus requiritur tractatus, consensus Clericorum, & Prælati, id est, quotiescumque est res aliqua cuiuscumque Ecclesie (etiam non Cathedralis) immobilis, vel mobilis pretiosa alienanda, hypothecanda, impignoranda, vel in feudum, & emphyteusim tradenda, præter casus à iure permisos, consensus Pontificis etiam debet expostulari. Sic Leo *in thesaur. for. cap. 15. num. 9.* Quarant. *num. 5.* Barbosa *de potest. Episc. part. 3. alleg. 95. num. 66.* Bonacina *in loco supra cit. & alij passim contra Redoanum q. 42. & 46.* Qui consensus Pontificis concedi non solet, nisi præuia delegatione aliquorum in dignitate existentium, quibus committitur, vt si ipsis de vtilitate alienationis constiterit, assensum nomine Pontificis præstent, sin minus denegent. Riccius *in praxi, decis. 94. edit. 1.* & Barbosa *supra*, vbi aduerte, quod consensum Pontificis, & alias extrinsecè requisitas solemnitates interfuisse præsumitur, si post alienationem triginta, vel quadraginta anni lapsi fuerint; quamvis earum in instrumento nulla mentio reperitur; quia ex diuturnitate temporis præsumuntur omnia legitime gesta, nisi ex instrumento facto, vel aliunde contrarium conuincatur. Sic Ancharanus *consil. 139.* Felin. *in cap. fin. n. 30. & 33. §. contrarium, de re iudicata.* Riccius *decis. 34. & 35.* Barbosa *cit. alleg. 95. num. 72.* Bonac. *punct. 4. n. 7. ad fin.* Genuens. *cap. 88.* Mascardus *de probat. concl. 416. num. 1. volum. 1.* Sicque videtur vñ receptum in Rota Romana contra Bald. *in l. 2. C. de legit. heredib.* Menoch. *lib. 3. præsumpt. 132. n. 70. & 71.* Quarant. *n. 7.* & Redoan. *q. 38. n. 16.*

Ex dictis sequitur, quod etiam si alienatio sit euidenter utilis & necessaria Ecclesie, adhuc licet fieri non possit sine consensu summi Pontificis, sed ad eum spectet iudicare de vtilitate, & necessitate alienationis; quia finis, propter quem iure prohibetur dicta alienatio sine consensu summi Pontificis, est quia ipse Pontifex ad obuiandum detrimento Ecclesiarum (cum sub prætextu vtilitatis plures alienationes inutiles fieri soleant) vult iudicare de vtilitate, vel inutilitate ipsarum. Quapropter alienationem esse euidenter vtilem, aut necessariam Ecclesie, solum est causa iusta, & sufficiens ad impetrandam licentiam à summo Pontifice, non autem vt fiat ipsa alienatio independenter à dicto consensu summi Pontificis, vel etiam sine prædicta iuris solennitate.

Aduerte tamen hic, quod licet iure communi ad alienationem rerum Ecclesiasticarum faciendam requiratur prædicta iuris solennitas (quæ præter assensum Apostolicum continet quatuor, scilicet tractatum circa alienationem faciendam, consensum Capituli, auctoritatem Prælati, & Capitularium subscriptionem, de quibus *supra* dicebam) nihilominus quia plures Religionis habent priuilegia faciendi alienationes sine prædicta iuris solennitate, qualiter nonnullæ Religionis habent à Gregorio XIII. in Bulla, *Ex incumbenti*, facultatem illas faciendi, dummodo sint in vtilitatem Monasteriorum, & ex consensu duarum ex tribus partibus Capitularium Religiosorum, vel Monialium, accedente etiam consensu, vel ratihabitione Generalis: & Patres à Societate Iesv habent alium modum solennitatis ab eodem Gregorio XIII. ipsis præscriptum (de quo Mol. *de contract. disp. 468. §. quarta conclusio*) ideo qualibet Religio potest iuxta formam priuilegiorum, quæ post extrauag. *Ambrosio*, à Sede Apostolica habet, prædictas alienationes, obtenta tamen licentia Sedis Apostolicæ, vel S. Congregationis facere; quia quoad hoc reuocata non sunt ipsarum priuilegia, si illa habent; siquidem decretum S. Congregationis Concilij, de quo dicebam *dub. 1. 36. num. 4.*

num. 4.) solum reuocat privilegia Regularium quoad alienationes sine consensu Sedis Apostolicæ, vel eiusdem S. Congregationis faciendas, non autem quoad alia, quæ pertinent ad solennitatem illarum. Pro Regularibus tamen non habentibus privilegium alienandi cum sola licentia Sedis Apostolicæ requiruntur ad alienandum præter Sedis Apostolicæ licentiam prædictæ conditiones quatuor, de quibus dicebam *supra*.

37 An autem solus consensus summi Pontificis ad validè, & licitè alienandum sufficiat?

38 Respondetur affirmatiuè: tum quia solennitates requiruntur de iure Canonico, in quo summus Pontifex potest dispensare; tum quia bona Ecclesiæ sub-

39 sunt arbitrio eiusdem summi Pontificis. Sic Ruinus *consil.* 157. Riccius *consil.* 242. Sopranus *cap. 5. quest. 4.* Tamburinus *de iure Abbat. tom. 3. disp. 13. quest. 1.* num. 9. Bordonus *resol.* 27. num. 11. & *segg.* Lezana

40 *part. 2. cap. 19. num. 62.* & alij passim. Vbi tamen aduerte, quod licet consensus summi Pontificis, seu

Sedis Apostolicæ suppleat cæteras iuris solennitates, non tamen supplet causam legitimam alienandi; quia

41 semper summus Pontifex præstat consensum sub conditione, si sit alienatio in euentem utilitatem Ecclesiæ; adeo, quod si dictam conditionem non ex-

42 primar, tacitè semper subintelligat. Rota 2. *part. diuers. decis.* 178. num. 2. Quaranta num. 7. Redoanus

43 *quest. 22. n. 75.* & Sopranus apud Filliucium *r. d. 44. cap. 5. g. 11.* Quapropter alienatio cum tali consensu

44 summi Pontificis, seu Sedis Apostolicæ celebrata poterit adhuc impugnari, nisi probetur fuisse in euen-

45 tem utilitatem Ecclesiæ celebrata. Menoch. Quaranta, & alij in locis *supra* citatis.

46 Cæterum casus à iure permixti, in quibus licita est alienatio sine vlla summi Pontificis, vel sacre Con-

47 gregationis licentia, sunt: Primus si alienanda sit res modici valoris, iuxta *cap. irritas, 12. quest. 2.* & quæ

48 dicebam *dub. 1. num. 13.* & *dub. 2. sect. 2.* & docent DD. quos citat, & sequitur Bonacina *tract. de resit. disp. 3. quest. 8. punct. 4. num. 7.* Lucianus in *man.*

49 *Epist. verb. Alienatio.* Secundus est consuetudo legitimè præscripta, contra Extravag. *Ambrosio*; (idemque

50 dico de decreto sacre Congregationis, quod referebam *dub. 1. num. 4.*) iuxta ea quæ dicebam *dub. 1. 8.*

51 & docent DD. quos citat, & sequitur Azor. *lib. 2. cap. 9. quest. 1. num. 1.* Tertius est necessitas tam vrgens,

52 vt non possit expectari licentia Sedis Apostolicæ, vel summi Pontificis, vt si essent citò redimendi cap-

53 tuiui à piratis detenti, vel alendi pauperes in graui & repentina necessitate, iuxta ea quæ dicebam *cit. dub. 1. numero 13.* & dicam *dub. 23. num. 2.* & *segg.*

54 & docent Mol. *disp. 468.* & alij. Quartus, si bona sint relicta Religioni incapaci bonorum in communi,

55 iuxta ea, quæ dicam *dub. 22.* & docent DD. quos citat, & sequitur Sanchi *lib. 7. moral. cap. 26. num. 30.*

56 & *cap. 27. num. 17.* Quintus si sint relicta cum tali onere, vt debeant certo tempore, vel casu alienari,

57 vel ex obligatione iustitiæ restitui, iuxta ea, quæ dicam *dub. 10.* Sextus si bona solita sint infeudari, vel

58 in emphyteusim concedi, iuxta ea quæ dicam *dub. 15.* & docent Mol. *disp. 468.* & Rodrig. *tom. 1. quest. 27.*

59 *art. 13.* Septimus si fiat vnio Ecclesiæ loco Regulari, iuxta Clement. *si vna, de rebus Eccles. non alien.* iuxta ea,

60 quæ dicam *dub. 13.* Vide etiam quæ dicentur *cit. dub. 23.*

DVBITATIO X.

An in alienatione rei relicte loco pio capaci, vel Ecclesiæ capaci, cum ea clausula, vt quotiescumque Ecclesia voluerit, eam alienare, vel in proprios vsus conuertere possit, etiam non seruatis iuris solennitatibus, seruandæ sint conditiones, seu solennitates iuris?

S V M M A R I V M.

- 1 Alienatio fieri potest si in dispositione relicti expressa fuerit licentia per disponentem, posse nempe alienare sine solennitatibus, & in proprios vsus conuertere, non seruatis solennitatibus.
- 2 Testator poterat res suas in testamento relictas alienare sine solennitatibus; & ita dicendum est de Ecclesiis iure transmissis.
- 3 Testator potest hereditatem suam Ecclesia relinquere ad certum tempus, quo elapso teneatur illam transferre in aliquem ex consanguineis ab ipsa Ecclesia eligendum.
- 4 Ad recensitam translationem, licet sit quoddam fideicommissum, nullus consensus summi Pontificis, nullusque tractatus requiritur.
- 5 Clausula recensita non est iuri contraria, quia ius prohibet alienari quando bona sunt Ecclesiæ absolute.
- 6 Ecclesiæ, quæ sit incapax possidendi, relicta conditione retinendi per disponentem appositæ, tanquam turpis potest rem relictam alienare.
- 7 Qui relinquit Ecclesiæ incapaci retinendi, ea conditione, vt retineat, manifestè contradicit iuris dispositioni, & ad id talis conditio tanquam turpis est reiicienda.
- 8 Is, qui relinquit Ecclesiæ ea conditione, vt alienare possit quando, nunquam voluerit, non contradicit iuri Ecclesiæ, quia Ecclesiæ non impeditur in omni casu rem suam alienare.

Responderetur negatiuè contra Armillam *verb. Alienatio, num. 19.* Couar. in *cap. tua, de testam. n. 6.* Riccium in *pravi, decis. 67.* Quarantam *verb. Alienatio, num. 31.* & 32. & Bonacinam *disp. 3. de contract. quest. 8. punct. 4. num. 8.* itavt dicta Ecclesiæ possit rem sibi sub hac conditione relictam, non seruatis iuris solennitatibus, alienare. Probat, quia testator poterat sine huiusmodi solennitatibus rem suam alienare: ergo in tali casu potest etiam Ecclesiæ. Antecedens patet: consequentia probatur, quia in tali casu Ecclesiæ alienare ex potestate accepta à testatore, qui transferens rem suam Ecclesiæ, potuit cum ea potestate transferre. Confirmatur, quia testator potuit hereditatem suam Ecclesiæ relinquere ea clausula, vt post aliquod tempus teneatur illam transferre in aliquem ex consanguineis, quem Ecclesiæ elegerit, ad quam translationem etiam si sit quoddam fideicommissum, nullus consensus summi Pontificis, nullusque tractatus requiritur, *argum. 1. & 3. Cod. quando decreto opus non est,* & tradunt Vgolin. *de potest. Episcop. cap. 14. §. 7. n. 5.* Quaranta *n. 45. lim. 17.* & Barbola *alleg. 95. n. 61.* Ergo neque in casu nostro requiritur.

Obiicies fundamentum Aduersariorum. Talis clausula, seu conditio est iuri contraria: ergo reiicienda tanquam turpis, & habenda pro non appositæ.

Respondetur, nego antecedens; quia ius prohibet solum Ecclesiæ rem alienari, quando illa est Ecclesiæ absolute,